

*Gregorio Muruamendiaraz
Oruesagasti*

Bergara, Gipuzkoa

Aurkibidea

Biografia

Elosuko Amentzelaga baserrikoa. Altos Hornosen lanean ibilia da eta Bergarako mendi eta auzoetako zinegotzi izan zen. Bergarako toponimia jasotzeko egindako lanean berak emandako azalpenak oso lagungarriak izan ziren.

Zintak

BER-237

- **Proiektua:** Bergarako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Larrañaga, Andoni
- **Data:** 1991-09-23
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

BER-242

- **Proiektua:** Bergarako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Larrañaga, Andoni
- **Data:** 1991-01-01
- **Iraupena:** 40 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Elosu auzoko toponimia

- **Erref:** BER-237/001
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:05:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko toponimia.

Transkripzioa

- Hamendik hasitta, tontorrik-tontor...
- Hau Irukutzeta. Handik haruzkuek zeak ingo dittu Olabarrixak. Keixeta. Dolmena. Hamen bi dolmen jarek Keixetakuak zerian. Hamen bi, bi honek eta gero Keixeta... hori daok honutzo.
- Hau Keixeta da...
- Bai.
- Hemen be badare, baiña bueno. Ba... Goittik hasiko ga? Honek edo?
- [Keixetako hegia??], ondo jarek horrek. Gero, gero pasatzen gaittuk...
- Itxoin, hau erreka hau... ze izen dauka?
- Pol-pol erreka.
- Segi.
- Hauxe hurrengua, Leiopago, Leixupago esaten jako horri.
- Leixopago?
- Bai.
- [...]
- Honek... sekula [Maurketaik??] ez jutsau esan, baiña itxuria... liburu baten egon nok beira ta...
- Zuk ez badozu ezautzen...
- Baiña han be hauraxe markatzen jok. Gaur Barandiaranen noiz zertu... noiz ibili zan honek billatzen ta harek'e [Maurketa] ipintzen jok. Guk horrei...
- Baztarreraiño jungo gara hor trabesian ez egoteko, aurrez beiratzeko. Etorri hona bixok eta hortik hobeto ikusiko dou.
- Hau bai, behintzat, Leiopago ondo dao. Gero hau be bai, Frantsesbasua. Uste dot lehengunian apuntau giñuala hori. Gero Elosumendi be bai apuntau [...].
- Baitta.
- Oin... Atsobaso.
- Hori bai?
- Atsobaso, bai. Gero Agarreburu. Hor repetidora. Agarreburu. Hamen be Agarreburu ipintzen jok honek.

- Dana da Agarreburu?
- Dana, bai. Hau mendi hau dana. Gero hemen izango dittuk Agarre ta... oin ya ipinita asko be izenak. Basarrixen izenak ipinita asko.
- Elosu, Iriaun...
- [...]
- Bai, hamen nun dauen! Hamen...
- [...]
- Ointxe billau juat!Hamen.
- [...]
- Ermittia, [elizondokua] lehen lagata daukaula...
- A! Bai. Ermittia, ba... Iriaun... hortxe izen bihar dok.
- Hau Bega, Benta... [...] haxe izango da.
- Haxe izengo dok bai.
- Ze izen dauka horrek?
- Santutxuko ermittia, Santutxu.
- Bueno, besteik badaukau hemen?
- [...] ez. Hor... [igual] erreka bat jungo dok...
- Hau Bentatik behera doiana? Ez, Benta ez, Narbaiza... azpikua.
- Horrek gero danok bat [eittekuek] dien, ez jakixat, ba, hori...
- Honek ez dauka izenik?
- Hi, Joxe, Bentatik behera doien errekiek ze izen jok? Ixexiko errekia?
- [...]?
- Bai.
- Ixexi errekia izengo dok.
- Ixexiko errekia [...] hori.
- Ixexi errekia, bai.

2. Osintxu eta Elosu auzoetako toponimia

- **Erref:** BER-237/002
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:10:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Osintxu eta Elosu auzoetako toponimia (muga egiten duten inguruan). Inguruko baserri-izenak.

Transkripzioa

- Gero bat eitten dau...?
- Laspurren?
- ... itturritik doien...
- Laspurren horrek bat eitten jok...
- Bai, behe-behien.
- A! Olabarrixa, hau ondio apuntau barik nenguen.
- Olabarrixa, bai oinddio han... Gero Olabarrixa ta Olabarri bi dittuk, e!
- Bi dia?
- Bai. Olabarrixa hau baldin bada, Olabarrixa hemen jak. Zeaittik Ontzolan... Ontzola hor izengo dok...
- Bai, hemen dao Ontzola.
- Bai, orduan bai.
- Eta Olabarrixan parian badoia beste errekatxun bat hor...?
- Bai, zeretik, Iturriberritik doiena.

- Ez, ez, bestekaldetik, hemen, beittu, hemen... Kosteï o Pagola ez dakit zer dan, hortik behera doiena.

- Bai, ba [...].

- Badauka izenik horrek?

- Hori... Jesus, zela esaten jako horri? Eider errekoa.

- Eider?

- Bai, Egider, bai. Eider errekoa da hori.

- Ez dakit nahasten gabizen... Ta hemen Gorla aldetik, [...] aldetik doiana?

- Hori dok, ba, zera...

- Eider errekoa?

- Eider errekoa.

- Amigo...

- Hori [...]?

- Hau doia... vamos a ver... Hau bidia da? Hemen baserri bat dao, baiña ez daukau ondo apuntauta. Kosteï, Pagola...

- Kosteï, Pagola bai... handitxik doien errekoa da hori, orduan.

- Kosteï. Kosteittik behera daon errekoa.

- Bai, bai, horixe, Kosteï errekoa izengo dok hori.

- Kosteï errekoa?

- Gero horrek danok bat eitten juek.

- Bai, bai. Bueno, tontorrekin ez geunkaun problemarik, e? Danak ondo urten zoskun.

- Gero Altsasu. Honek... [...] Itxumendi behintzat hor jarek ipinita.

- Bai, baiña Altsasu zuk...

- Altsasu sozidadia da.

- Bai, baiña soziedade gaiñian daon lautadatxo harek badauka izenik?

- Itturiberri gaiña.

- Itturiberri gaiña?

- Bai.

- Itxoin, itxoin. Hemen [...] errekatxua Altsasutik behera doiana Azkoitti aldea o Aizpurutxo aldea?

- Errekatxiki errekoa.

- Errekatxiki?

- Bai.

- Aber, gero hemen Kortaberritti uste dot ez zenduela ipini, Etxeberri baserria, e? Kortaberri. Honen hurrengo Lutxurdio. Etxeberri oin hurrengo ez dot uste hartu giñuanik.

- [...]?

- Lutxurdio [...]. Ez, Antzuolan gabitz...

- Bai, haxe da mugia, e? Haxe da Antzuolako mugia.

- [??], Amesti...

- [...].

- Ez, ez bestekaldera.

- Bestekaldera?

- Kortaberritti...

- Hamen, hamen, hamen Lutxurdio.

- Lutxurdio bai, baiña hortik behera jak... Handik behera jak beste basarri bat, lau basarri izandakua, Etxeberriak.

- [...].

- Etxesakorta ez, hori ez...

- Itxoin, itxoin, Bergarako mugia... hamen, hamen. Hemendik...

- San Agustin...

- Hamen dau Etxeberri?

- Etxeberri hoixe, bai.

- Etxeberri. Ze gehixau daukau hemen? Hemen errekatxua, mugia eitten daben hau lehen esan douna izango da, ez? Errekatxiki edo...

- Errekatxiki? Bai, hoixe dok, hoixe dok.
- Beheko errekoa? Urola?
- Urola, urola, bai. Urolako ibaia.

3. Elosu eta Aizpurutxo ingurua; mugak

- **Erref:** BER-237/003
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:10:00. **Bukatu:** 00:13:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko Errekaldea auzuneko toponimia; Azkoitiko Aizpurutxo auzoarekin muga.

Transkripzioa

- Ze basarri gehixau daukau hemen?
- Hor besteik ez. Bueno, honek, Etxeberrik, jaukek beste bat kamiñu onduen eindda.
- A! Etxe berrixa, bai...
- Hau izango da, ez?
- Hau izengo dok, bai.
- Hau txabolia izango da, e?
- A, ez, hau txikixa da, txabolia edo...
- Etxia, etxia eindda dauke?
- Etxia eindda jaukek, bai.
- Ta gutxi gorabehera nun?
- Ba, Etxeberritik behera... Bueno... karreteran ondo-onduan.
- Hau dok, ezta, karretera jenerala?
- Bai.
- Ta hau zeretik, Etxeberritik jaisten dana hau?
- Errekia hau.
- A! Errekia hori... Holakotxen baten edo? Aizpurutxo nun jaok?
- Hementxe.
- Aizpurutxon ondo-onduan.
- Hemen San Agustin ipintzen dau.
- Holako baten?
- Hau errekania ipini genduan.
- A! Errekiana... Hamentxe, hamentxe egon bihar dok.
- Hemen txabola bat edo zauan lehen.
- Hori hartzeke ete jaok, ba?
- Artetxe zaharra hor.
- Artetxe zaharra? Ba, bestekaldien. Bestekaldien.
- Justo bestekaldian?
- Bai.
- Bastante aldapia dao hemen, e? Ze izen dauka honek?
- Horixe ez jakixat, ba. Etxeberri...
- Egon hai, Etxeberri [ibai] edo holakotxe bat dok. Honek jakingo jok. Guenetxeberrri o...
- Zeak, Etxeberrik bajaukak, ba, eindda han etxe berrixa?
- [...]
- Haura dok... [...] Egon... [Behi Etxeberri??]...
- Ibai Etxeberri ez?
- Behi Etxeberri uste juat eta horretxen [...].

- Behi etxeberri [esango jua]. Behi etxeberri, nola behien dauan...
- Gero danak hemen...
- Gero Antzuolara sartuko gaittuk.
- Itxoin, itxoin, itxoin. [...zeoze] barruan [...]. San Agustin edo ez dao Bergara barruan?
- Bai, hor esan giñuan lehenguan han jaok etxe bat. Ez dok iñor bizi, eztok? Baiña ermittan onduan Bergara partia jak. Eta tabernia be zati bat Bergara partian jaok.
- Ze izen dauke horrek?
- San Agustin zera eleixia ta bestia Goiko Benta tabernia.
- Bale.
- Oin Antzuolara pasau biher juau, eztok?
- Momentu bat. Artetxe zaharra ta horrek etxiok?
- Ez, ya... horrek zerak dittuk. Horrek Azkoittikuak dittuk.
- Ta bestekaldian daon gaintxo batek be...
- Bai, bai, bai, horrek danok...
- Baiña izenik bai horrena?
- Bestekaldien gaintxua?
- Han Aizpurutxo gaiñien... [Nasko??] edo...
- Uralto izengo dok hori.
- Ez, [... ipintzen dau].
- A! Horrek danok Azkoittikuak dittuk horrek.
- Bueno, orduan genden: Kortabarri, Lutzurdio...
- Bai, ya hori akabauko dou, alderdi hori akabauko dou.

4. Elosu auzoko toponimia: Loidi ingurua

- **Erref:** BER-237/004
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:13:00. **Bukatu:** 00:15:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko toponimia: Loidi ingurua.

Transkripzioa

- Bai, ia itxoin. Honutz hemen gauza batzuk dudan-edo laga giñuzen, hau, neberak dila ta ez dila ta... Zela da Itxumenditik hurrengo tontorra bideraiño justo daona? Hau da bidia, e? Bidia hemendik dator.
- Bueno, hori... kamiñua da hori?
- Bai, bai, hau behintzat kamiñua da.
- Honek Loidi, Loidi ta Loiditxiki dittuk. Hau da dudan zeuana, hurrengua. Loidi, Loiditxiki...
- Ez jakixat, ba, horretxen...
- Lehengunian ibili giñan esaten...
- [...] edo Sakonaundi edo ze izango zan hori?
- Sakonaundi bai han badao behian, baiña hori gaiñori... horren izenik ez nuke...
- Hori gaiña zein dok, [??] gaiñetik haruzko gaiña? Loidiko gaiña [...], ez?
- Bueno, Loidiko gaiña bat hemendikaldien [...], baiña gero handikaldeko gaiña da...
- A! Handikaldeko gaiña...
- Bueno, hola lagako dou...
- Bai, bai, ez dauka... A! Auzuak eta auzounak eta zela dare? Hemen dana

Elusu da?

- Bai, maiorra.

- Elusu dana da Elusu?

- Bueno, harek... hori dok Bentatik haruzkua Nordia.

- Aber, aber, poliki... Benta, ze Benta? Lehengua? Bentaoste ta Santutxu... ta?

- Bai. Horrek danak, hortik haruzkuak danak Agarrezabal ta Agarre, Egileor... horrek danak dittuk Nordia.

5. Elosuko auzune eta baserriak; Osintxurekin muga

• **Erref:** BER-237/005

• **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:15:00. **Bukatu:** 00:17:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Elosu eta Osintxu arteko muga. Elosuko auzune eta baserri-izenak.

Transkripzioa

- Nordia?

- Bai.

- Beherutz, Olabarrixa be bai?

- Ez, ez, ez.

- Hori ya Osintxu?

- Hori Osintxura pertenezitzen da.

- Egileorreraiñok?

- Bai.

- Egileor... Hemen beste etxe bat daukau...

- Kantera?

- Kantera.

- Kantera. Hori be bai?

- Baitta.

- Orduan hemendik Kantera da lehenengua ta Benta aldetik [...]?

- Bai, hori dok.

- Ta ya Pol-poleko mugaraiño izango zan?

- Bai. Bueno, bai. Gero, hamen, oin garena, elizia, eliza ingurua, honek sei basarri honek dittuk Ujaldia: honek dittuk Amentzelaga, Elormendi, Sautegi... Oin [Elormendi...] , Sautegi ez dok ya esistitzen. Ta elizia ta horrek...

- Itxoin, baiña Sautegi hori nun zauan?

- Elormendittik aurreratxuau bertan.

- Elormendi, bixetatik ze Elormendi? Azpikua ala goikua?

- Gaiñekotik.

- Gaiñekotik?

- Bai, aurreatxuao.

- Ta hori zelan...?

- Sautegi.

- Sautegi? Oso aurrian ala...? Bidia hantxe bukatzen da...

- Berrehun metrora.

- Hamentxe orduan. Orduan, hau dana...?

- Ujaldia. Gero, Lutxurdio, Kortaberri ta Etxeberri ta horrek Errekaldia.

- Etxeberri nun zauan? A! Han behian...

- Han behian, bai.
- Bale. Orduan, hau dana da...
- Errekaldia.

6. Elosu auzoko toponimia

- **Erref:** BER-242/001
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:40

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Elosu auzoko toponimia; baserri-izenak.

Transkripzioa

- Egizabal. Itxoin, itxoin, bueno, basarrixekin hasiko gara?
- Bai, lehelengo...
- Lehelengo basarrixak eingo [...] aber ondo daren kolokauta.
- Hau Agarre, orduan? Agarre esaten jako ala...?
- Agarre, Agarre. Hamen dao bestia Agarrezabal.
- Gero hau azpixin beste bat...?
- Egizabal.
- Hori ondo dao?
- Hau hor zera jak... hor berak ipintzen jok...
- Bai, bai, bai.
- Hori Egixa ez jakok esaten? Hori Egixa, ez?
- Ez irakurri, e? Jendiak esaten jaon bezela... Zeuk esaten dozun moduan.
- Osea, ez...
- Hau ez jak ondo. Hau Egixa da ta [Egizabal haundi Egizabalko muiñoa... Egizabalko muiñoa ondo jak bai]. Baiña hau bi Egi... A! Bata dok basarrixa ta bestia dok Eizaalgo gaiña. Han gaintxo bat, ba, Eizaalgo gaiña. Hauxe dok hori, bai. Bai horrek ondo jarek. Egiaga goikua, bai. Hori bai, ondo jarek.

7. Elosu eta Osintxu auzoen muga inguruko baserrien izenak

- **Erref:** BER-242/002
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:01:40. **Bukatu:** 00:03:10

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Elosu eta Osintxu auzoen muga inguruko baserrien izenak.

Transkripzioa

- Honek zela dia Egiaga goikua?
- Bai, bai.
- Egiaga, baiña honek Egixaa esaten dia, ez? Egixaa [...] beti. Komeni jaku jakitzia, osea, jentiak esaten daben moduan, ez... dian moduan ez, Egixa.

- Egixaa esan [...].
- Egixa.
- Ta gaiñekua edo...?
- Bai, Egixaa goikua, gaiñekua.
- Egixa gaiñekua?
- Egixa gaiñekua. Bestia Azpikua.
- Bestia azpikua?
- Bai. Gomezkorta.
- Holaxe esaten jako?
- Horri bai.
- [...] zuluana agertzen da bat. Zulo baten, bat baiño gehixao dare hemen zulo baten. Ontzola edo...?
- Ontzola.
- Zela esaten jako horri?
- Ontzola.
- Gero hor zuluana beste... pilla bat agertzen da hemen.
- Bai, Olabarrixak dare hor oindio.
- Bai, hemen...
- Olabarri bai, baiña Olabarrixak? Diferentia dattuk, e!
- [...] Olabarrixa Olabarriaga edo holakon bat azalduko dok.
- Ez... Hau ze dok?
- Hau ezebez.
- [...] Ontzola sakon-zulo bat bittartian ta bestekaldera, Pagolapian.
- Laspiur edo hor azaltzen dok... Hauze izengo dok seguruasko Ontzola. Edo... Olabarrixa.
- Ez, hau Laspiur bolua izengo da hori.
- Bai?
- A! Itxoin, itxoin, hau ein giñuan!
- Hau eindda dao...

8. Elosu auzoko toponimia; mendi-tontorrak

- **Erref:** BER-242/003
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:03:10. **Bukatu:** 00:06:42

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko toponimia; tontor eta sailen izenak.

Transkripzioa

- Oin mendi tontorrekin hasiko gara? Hasi han handikaldetik hasitta. Hor... Hemen haundiña...
- Hori Leixupago [...] esaten jako horri?
- Leio pago ipintzen dau hemen.
- Leio pago bai, baiña...
- Hemen haundiña ipintzen dau Elusumendi ipintzen dau.
- Bai, haundiña hori dok.
- Hori da?
- Bai, hori da.
- Ta handik harutz zer dao hor? Hurrengo tontorrak ze izen dauka?
- Frantsesbasua.
- Baiña hori ze da tontorra ala saila ala...?
- Saila ta tontorra be bajaukak horrek.

- Harutzao lautada txiki bat ta gero tontor bat. Hori tontorrori?

- A! [Leixupago] dok hori, baiña hamen honutzao Pol-pol aldia ta nada. [...] beste bat Keixetako hegixa. Hor bi [...] jarek, Keixetako hegixa dok hori.

- Eta Leixopago badakik nun dauan?

- Leixopago hori dok zuen aldien dauena.

- [Hau da]?

- Baiña hala esaten jakok horri.

- Gero handik honutz...

- Handik honutz Elusumendi onduan...

- Elusumendi.

- ... beste tontortxo bat dao. Edo? Bai, beste tontortxo bat.

- Agarreburu.

- Itxoin, itxoin, Agarreburu?

- Bai.

- Gertu-gertuan?

- Gertu-gertuan ez.

- Agarreburu hemen agertzen jaku bat behintzat. Agarre hemen bada...

- Agarreburu hau dok, bai.

- Hau da Agarreburu?

- Hamen be Agarreburu agertzen dok.

- Repetidoranak ze izen dauka?

- Agarreburu hori be.

- Baiña hola da?

- Bai, bai, bai, Agarreburu.

- Hau...

- Hemen repetidora dao, e?

- Hau, honi... Agarreburu horritxi esaten jakok ta honi ez jakixat, ba, nik hau zela dauen ha. Bi Agarreburu ezin leizkek, ba, egon.

- Ez, ez, ez, laga, laga [...ipiniko dot...]. [...] horraiño badaezpada? [...] muga-mugan doia hau.

- Atsobaso.

- Atsobaso ondo dao?

- Atsobaso hori Azkoittiko partien jak.

- A, Azkoitti da?

- Bai.

- Ta [...] justuan harrapatzen jittuk.

- Bai, bai.

- [...] bajak, hemen be Agarreburun be bajak.

- Agarreburu hau dana ez da izango?

- Dana... Bai, itxuria hala jaukek, itxuria hala jaukek... Hau Elosua...

- Hau Agarre...

- Bai. Dana [dauke], bai.

- Agarreburutik edo Atsobasotik Elusumendi bittartian badauka zeozek bason batek edo badauka izenik hor?

- Ez, Elusumendi... Ez, ez, hor ez jaok beste izenik. Eta gero bai. Horrek zerak izango dittuk Frantsesbasua ta bai, [...].

9. Elosu auzoko baserrien izenak

- **Erref:** BER-242/004
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:06:42. **Bukatu:** 00:11:44

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko baserri eta erakinen izenak.

Transkripzioa

- Oin bestaldera pasauko gara? Jarraitzen dau justo azpixon. Hemen agertzen da Bega. Bueno, Elosutik hasiko gara? Baserrixekin hasiko gara?
- Hori Azkoitti partian jak.
- Azkoitti partian?
- Bai. Zementerio, Iriaun...
- Itxoin, itxoin, Iriaun ze da?
- Elusuko elizian onduan daona.
- Iriaun, baiña hau Ixaun.
- Bai, Ixaun, hamen Ixaun esaten jakok, bai. Eta hor be Iriaun ipintzen jok, ba.
- Bai, baiña hau da izen ofiziala. Guri komeni jaku jakitzia jentia esaten daben moduan.
- Ixaun, Ixaun. Ixaun.
- Baiña hau da mendi-tontorra...?
- Ez! Hau dok Gazteluko... Gaztelu... Bai, Gazteluko kurutzia. Gaztelu.
- Bai, han kanposantu atzian daona.
- Kanposantua... [...]. Bueno, kanposantua. Gero, eliza ostian daona?
- Ixaun.
- Bai?
- A! Kanposantu ostian ez, eliza ostian.
- Eliza ta kanposantua bittartian. Eliza pegante ez dao?
- Ez, elizan pegante jaok abadian etxia, Abadetxia. Ta Sakristaukua. Bixak.
- Bai, hor bi dare Abadetxia ta Sakristaukua.
- Diferentia dia?
- Bai.
- Sakristaukua hemen da, orduan?
- Elizian hemendikaldetik sakristaua ta handikaldetik Abadetxia.
- Sozidadia daona hau da?
- Hauxe izengo dok, bai.
- Edo restaurantia dauena?
- Hau sozidadia ta... Hau frontoia ta sozidadia hau izango dok.
- Sozidadia hau haundixau ta Ixaun bestia izango dok, Ixaun txikixaua da.
- Bai, Ixaun... bueno, bera izen haundixaua dok ta tabernia izengo dok hau.
- Kamiñua nundik joiak hemen?
- Hemendik. Elizia ez dok ikusten hemen kurutziakin?
- Bai, horixe dok Ixaun, bai.
- Zein da Ixaun?
- Ba, hau.
- Hoixe, hoixe.
- Haundixa?
- Bai.
- Ta ondoko txikixa?
- Frontoia...
- Frontoia hau izango da...
- Hauxe frontoia. Ta sozidadia hemendikaldekua.
- Ez, hau frontoia.
- Frontoia hau.
- Hori beste txikixori txabola bat dok.
- Ba, frontoia hau baldin badok, sozidadia hau izan bihar dok, derrior, pegante daok eta.

- Ze izen dauka sozidadiak?
- Elormendi.
- Baiña etxiak be bai?
- Etxiak ez dauka...
- [...frontoian] eskolia zan haura.
- Eskolia zuan lehen, bai, Elormendi.
- Bueno, hor ez dao besterik?
- Ez. Gero...
- Oin hemen gora beste...
- Honek, Amentzelaga.
- Amentzelaga dauke izena?
- Amentzela.
- Gaiñekaldian bi dare, ez?
- Elormendi gaiñekua ta Elormendi azpikua. Horrek ondo jarek. Gero Lutxurdio ta egon bihar juek hor.
- [...].
- Benta, Bentoste...
- Bentak zenbat dare, zenbat basarri?
- Bi.
- Bi dare?
- Benta tabernia lehen egoten zana... Benta ta Bentoste dittuk [...].
- Benta ta Bentoste?
- Benta ta...?
- Bentaoste.
- Gero hor jarek Narbaiza azpikua ta gaiñekua.
- Narbaiza bi dare?
- Bai. Bata gaiñekua ta bestia azpikua. Egileor´e hor egongo dok, ba...
- Bai, hamen dao.
- Egillor. Eillor, e! Eillor.
- Gero...
- Narbaiza...?
- Narbaiza azpikotik...
- Narbaiza gaiñekuan onduan ez dao beste...?
- Narbaiza gaiñekuan bi bizitza jarek.
- Ez, baiña beste basarri bat...
- A! Bai, txaleta.
- Txaleta dao gaiñekaldian.
- Hori, zera, Iturbe...
- Iturben aittana da hori. Izena zela dauka?
- Izena [ez jakuek]...
- [...] beste bat Labeaga edo?
- Labeaga bai, gaiñekaldian.
- Labia.
- Labia, Labia.
- Basarri gehixao badare hemen inguruan?
- Bai, Kantera ta Egileor falta dittuk.
- Ez, Egileor apuntau dou.
- Egileor bai. Kantera... Narbaiza azpikuandi...
- Narbaiza azpikua... hamen dao bat.
- Horixe izengo dok.

10. Elosu auzoko baserrien izenak

- **Erref:** BER-242/005
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:11:44. **Bukatu:** 00:13:05

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Elosu auzoko baserrien izenak; Errekalde auzuneko baserriak

Transkripzioa

- Gero hemen Errekaldera pasau bihar dou guk, e! Kortaberri, Lutxurdio...
- Hemen agertzen da Gorostegi edo holako zerbait...
- Kosteï. Kosteï dok hori.
- Kosteï?
- Kosteï ta Pagola dittuk hor.
- Baiña hemen ondiokan falta jittuau, e, Lutxurdio ta honek...
- Bai, hamen... hamen...
- Amesti.
- Amesti. Beste zeren baten egongo dittuk, orduan.
- Bai, beste mapa baten egongo dia. A! Lutxurdio. Bai, hemen.
- A, bai. Horixe. Ta hau Kortaberri.
- Bai. Ondo dare?
- Lutxurdio bi bizitza dittuk eta ondo jak.
- Itxoin, itxoin...
- [...] zela esan dozu?
- Lutxurdio. Hau Kortaberri. Kortaberri bi dittuk, goikuak eta azpikua beste bat. Zuan. Oin ez dau esistitzen haura.
- Oin zein ez dau esistitzen?
- Kortaberri azpikua ez dabela hemen ipintzen ta, gaiñera, zera, ez da esistitzen oin.

11. Elosu auzoko toponimia

- **Erref:** BER-242/006
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:13:05. **Bukatu:** 00:16:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko toponimia; Loidi eta Itxumendi tontorren ingurua.

Transkripzioa

- Tontor honek ze izen dauka?
- Hori Itxumendi.
- Itxumendi?
- Gero Altzasu. Sozidadia izengo da hori.
- Bai. Onduan beste soziedade bat edo dau?
- Bai, Askagain.
- Askagain? Artasoro gaiñian tontortxo bat dago, mendi-punta bat. Izenik badauka horrek?
- Hau... izena eukiko jok horrek, baiña neuk ez jaukat horren...
- Hori Josek jakingo dau.
- Ez, ez jakixat, ba... [...].
- Jarraitu eingo dou. Hau kantinia izengo da. Bidia jarraituta... Honek hau... ze izen dauka kantinia ala...?

- Bai, bai. Ta gero hor beste hiru sozidade egon bihar juek illeran.

- Txiki-txiki bat...

- Bai.

- Ze izen dauka horrek?

- Horrek zerak-eta jaukek Joseba [... Azkarate lehen] haren sozidadia dok hori. Ta gero bestia Larrañagana.

- Ez dauke izenik?

- Ez, nik dakidala ez, behintzat. Eukiko juek horrek be izena, baiña...

- Hemen tontortxo bat, beste tontortxo bat...

- Itxum... edo... Aizpurutxomendi, Aizputxomendi, Aizputxo. Ta gero hor lautada bat egongo dok.

- Bai.

- Lautada hori Aldaola.

- Bale. Gero...

- Hemen, zerian, Altzasu inguruan-ta hor beste sozidade batzuk be jarek. Hor [goiko basuori ta danak...] harutz.

- [...] Antzuolan jarek.

- A! hori Antzuola?

- Antzuolan jarek. Ya... Altzasuti haruzko errekatik haura dana Antzuola dok.

- Itxumendittik harutz jarraituta tontorrik tontor, hor behian bidia kurutzau ta beste segiduan beste tontortxo bat dago.

- Zer aldera? Bergara aldera?

- Bergara aldera.

- Hori dok Loidi.

- Lehenengo tontorra?

- Bai.

- A! Hori da, e?

- Hurrengua, pixkat beheratxuao daona?

- Loiditxiki.

- Hori... tontor hauxe, horretxen izenik...

- Gero beste bat dao... haundiña, ingurukoik haundiña.

- Bai, bai.

- [...].

- [...] Eider.

- Eider ez, Eider hemendikaldian dao.

- Eidergaiña izengo da, e...

- Amestiko bueltatik haruzko haura.

- [...].

- Ta hori Sakonaundi.

- Sakonaundi.

- A, bai.

- Sakonaundi.

- Baiña mendixak Sakonaundi [...]?

- [...].

- [Garisaille] behien dao, e!

- Zabaleta burue Sakonaundi.

- Beste izenen bat ete dan hor errezelua badaukat, ba, nik...

- Harek mendi-puntak beste izenen bat eukiko dabe...

- Neberetara, Neberak.

- Bai, bai, Neberatara Beheko laua eta haren gaiña ez dakit... Ipini leike Neberak. Neberetagaiña edo... Neberetagaiña.

12. Elosuko toponimia; Iturriberri ingurua

- **Erref:** BER-242/008
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:18:40. **Bukatu:** 00:20:15

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Elosu auzoko toponimia: Kantina eta Iturriberri ingurua.

Transkripzioa

- Hor Kantina inguruan Iturrebarriko askia edo ez dao?
- A, bai...
- Hor Kantina inguruau berau... Iturriberriko askia ta...
- Iturribarriko askia. Iturriberri. Itturriberriko zelaixa jaok hor.
- Kaninatik eta Bergara aldeko hau...
- Ba. Aber, honek... Kantinatik... Hamendik... hauxe lauau dok Iturriberriko zelaixa, ointxe garena. Gero handikaldeko hori kurbia eitten dabenori Itturriberriko askia.
- Bale. Hor inguruan badao gehixao?
- Ez.
- Hor Itturriberritik behera doian errekiak badauka izenik?
- Hori... Euki eingo jok... ez jakixat, ba, hori dan Eider-errekiak. Behian Eider harrapatzen jok horrek.
- Eider errekiak?
- [...].
- Hori, gaiñera, lehelengua Itturriberriko errekiak izengo dok, Itturriberriko askia honen azpitan nola daon, ta behekoa, behekoa ya...

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-11-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com